

Bugete fără secrete

Date. Analize. Politici

www.viitorul.org
www.localbudgets.viitorul.org
www.localtransparency.viitorul.org

Buletin IULIE 2017

Primăriile din R. Moldova, „zgârcite” la informații

Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngădit. IDIS „Viitorul” a distribuit localităților monitorizate 60 de chestionare, cu solicitarea mai multor informații publice. Aceste chestionare pot fi considerate drept cereri scrise și se supun prevederilor Legii privind accesul la informație. Notăm că 32 de localități au răspuns la chestionar (53,3%), iar 28 de localități nu au făcut-o (46,7%). Totodată, la inițiativa IDIS „Viitorul”, o persoană fizică terță a înaintat 60 de cereri către administrațiile publice locale, prin care a solicitat o anumită informație publică - numărul contractelor de achiziții publice în anul 2016. Drept rezultat, 22 de localități (36,7%) nu au răspuns la cererea petiționarului, 38 de localități (63,3%) au răspuns la cerere, dintre care 31 de autorități locale au pus la dispoziție informația solicitată, iar șapte autorități nu au satisfăcut solicitarea petiționarului. În cazul refuzului din partea administrațiilor locale se invocau motive precum „date cu caracter personal”, „cererea petiționarului nu corespunde cerințelor legislației privind petiționarea/accesul la informație”, „informația solicitată poate fi găsită în Registrul de stat al achizițiilor publice”. Detalii în pagina ...

Viorel Pârvan,
expert juridic, IDIS „Viitorul”

TOP: Peter Golias - „Nivelul transparenței a crescut în multe localități din R. Moldova”

02

EXEMPLU: Experiența slovacă, o lecție practică pentru autoritățile locale din R. Moldova

06

MONITORIZARE: Corupția de 1,5 miliarde de lei din contractele de achiziții publice

09

CHESTIONARE: Legea accesului la informație de interes public, respectată parțial de primăriile din R. Moldova

11

STUDIU: Banii destinați proiectelor regionale din R. Moldova, cheltuiți pe probleme locale

13

MASS-MEDIA: Cel mai bogat oraș din R. Moldova a ajuns la mila Guvernului și a creditorilor

16

TOP

Peter Golias: „Nivelul transparenței a crescut în multe localități din R. Moldova”

Orașele Bălți, Cahul și Cimișlia sunt cele mai transparente localități din Republica Moldova. Aceasta este concluzia raportului „Transparența în guvernarea locală: între progres și involuție”, prezentat pe 29 iunie curent de către Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”.

SITUAȚIE MAI BUNĂ CA ÎN 2015

Raportul, semnat de expertul Viorel Pârvan, a monitorizat activitatea administrației publice locale din 60 de unități administrativ-teritoriale din Republica Moldova (40 de orașe și 20 cele mai mari sate și comune). Localitățile au fost evaluate și clasate în următoarele nouă criterii de

transparență: accesul la informație, participarea în procesul decizional, bugetarea locală, organizarea și desfășurarea achizițiilor publice, administrarea proprietății publice, etica profesională și conflictul de interese, resursele umane, serviciile sociale, investițiile, întreprinderile municipale și participarea în societățile co-

Inițiativa „Localități transparente, competitive și sustenabile financiar” este implementată de IDIS „Viitorul”, în parteneriat cu Institutul pentru Reforme Economice și Sociale din Slovacia (INEKO), cu susținerea financiară a Programului de Asistență Oficială pentru Dezvoltare al Republicii Slovace (SlovakAid) și Ambasada SUA în Republica Moldova. Proiectul are drept scop creșterea transparenței, responsabilității financiare și competitivitatea autorităților locale din Republica Moldova.

merciale. Punctajul maxim pentru administrația unei localități, incluzând toate zonele, a fost de 100 de puncte.

Cele mai transparente autorități publice locale sunt municipiul Bălți - 83,5 puncte, Cahul - 55,6 de puncte și Cimișlia - 49 de puncte.

„Analiza comparativă pentru anul 2016 indică pentru unele administrații publice locale un progres față de anul 2015 în ceea ce privește asigurarea accesului la informațiile publice și transparența în activitatea guvernării locale. Desigur, au fost identificate și cazuri de pasivitate în deschiderea datelor publice către cetățeni și asigurarea participării acestora la procesul decizional. Dacă e să facem o medie generală a punctelor privind transparența acumulate de localități, vom observa o ușoară creștere. În anul 2015 media a fost de 23,6%, iar în anul 2016 - 25,6%”, compară Viorel Pârvan.

DOAR TREI ADMINISTRAȚII ȘI-AU FĂCUT PUBLICE RAPOARTELE DE TRANSPARENȚĂ

Potrivit raportului de monitorizare, aproape jumătate dintre autoritățile publice locale, 27 dintre cele monitorizate, nu au pe pagina lor web rubrici dedicate transparenței decizionale. Paginile web care includ astfel de rubrici nu sunt completate și nu conțin informațiile cerute de legislație. Totodată, în anul 2016, 29 de autorități publice locale din cele analizate nu au elaborat, aprobat și adus la cunoștință regulile interne de informare, consultare și participare în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor.

Cele mai bune exemple de respectare a accesului la informație sunt autoritățile publice locale din Bălți, Fălești și Orhei. La capitolul participarea în procesul decizional, doar 27 de autorități locale au organizat con-

Top trei Administrații Publice Locale (APL) transparente

	LOCALITATEA	TOTAL PUNCTE
I	Bălți	83,5
II	Cahul	55,6
III	Cimișlia	49,2

Top trei APL care au urcat în clasament

	LOCALITATEA	CLASAMENT 2015	CLASAMENT 2016	EVOLUȚIE LOCURI
I	Ialoveni	23	6	17
II	Strășeni	44	28	16
III	Sângera	41	26	15

Top trei APL care au regresat în clasament

	LOCALITATEA	CLASAMENT 2015	CLASAMENT 2016	INVOLUȚIE LOCURI
I	Basarabeasca	13	46	33
II	Durlești	17	43	26
III	Sipotenii	24	49	25

Top trei APL noi în clasament

	LOCALITATEA	PUNCTAJ	CLASAMENT
I	Zaim	42,7	10
II	Telenești	40,9	12
III	Budești	32	18

sultări publice în anul 2016 pentru proiectele de decizii. Totodată, numai autoritățile municipale din Chișinău, Bălți și din orașul Orhei și-au făcut publice rapoartele de transparență. În ceea ce privește achizițiile publice, 23 de autorități publice locale au adus, parțial, la cunoștință publicului anunțurile de participare la achiziții publice. De asemenea, doar Primăria municipiului Bălți a publicat pe web unele contracte de achiziții publice din anul 2016. La capitolul elaborarea și executarea bugetului, cele mai transparente sunt orașele Cimișlia, Fălești și Cahul.

LICITAȚIILE, ÎN „BEZNĂ” LA PRIMĂRIILE LOCALE

Autorul mai remarcă faptul că, deși 23 de autorități locale au făcut public

pe pagina web CV-ul primarului, majoritatea localităților, adică 57 dintre ele, nu aduc la cunoștința cetățenilor declarațiile cu privire la venituri și proprietate ale aleșilor locali.

Raportul „Transparența în guvernarea locală: între progres și involuție” mai arată că 14 autorități publice locale au făcut publice pe pagina web funcțiile vacante existente în serviciul public în 2016 și doar o singură autoritate publică locală - cea din municipiul Bălți - a comunicat public procesele-verbale ale comisiei de selectare a candidaților pentru funcția vacantă, incluzând evaluarea comisiilor și clasamentul solicitanților.

Alte capitole analizate sunt „investițiile” și „gestionarea patrimoniului public”, unde datele atestă o tendință mai

Clasamentul de transparență în 60 de orașe (municipii) și sate (comune)

	LOCALITATEA	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	TOTAL	CLASA
1	Bălți	15,5	28,5	9,0	6,0	10,0	5,0	3,5	4,0	2,0	83,5	A+
2	Cahul	15,0	16,8	4,5	0,3	10,0	1,5	3,0	1,5	3,0	55,6	B-
3	Cimișlia	15,0	11,2	4,5	1,5	10,0	0,5	1,0	3,5	2,0	49,2	C
4	Călărași	13,8	13,2	6,3	0,0	7,0	2,0	0,5	0,0	4,0	46,8	C
5	Chișinău	10,5	16,6	0,0	1,0	10,0	3,0	3,0	1,5	1,0	46,6	C
6	Ialoveni	14,0	13,0	4,4	1,2	8,0	0,5	1,0	1,5	2,0	45,6	C
7	Soroca	14,5	9,0	1,0	1,5	10,0	4,0	1,0	3,5	1,0	45,5	C
8	Cricova	13,0	10,0	3,5	4,5	9,0	1,5	0,0	1,5	1,0	44,0	C-
9	Fălești	14,5	10,5	8,0	1,0	6,5	2,5	0,0	0,0	0,0	43,0	C-
10	Zaim	10,7	14,0	1,0	1,0	10,0	0,5	0,5	3,0	2,0	42,7	C-
11	Orhei	14,5	16,3	0,0	3,0	5,5	0,5	0,0	1,5	0,0	41,3	C-
12	Telenești	13,4	13,7	1,3	2,5	4,0	2,5	1,0	1,5	1,0	40,9	C-
13	Căușeni	7,8	12,8	3,2	1,5	8,5	2,5	1,0	1,5	1,0	39,8	C-
14	Ungheni	12,8	13	0,0	1,0	5,5	1,0	1,5	1,5	2,0	38,3	D+
15	Costești	7,8	12,7	2,2	3,5	4,5	2,0	0,0	2,0	2,0	36,7	D+
16	Ștefan Vodă	12,0	13,9	0,0	2,2	5,0	0,5	1,0	0,0	0,0	34,6	D+
17	Drochia	9,1	12,2	0,0	0,0	6,5	2,5	1,0	1,5	0,0	32,8	D
18	Budești	8,0	10,0	0,0	1,0	8,5	2,0	1,0	0,5	1,0	32,0	D
19	Anenii Noi	10,5	10,4	2,5	0,9	3,5	0,5	1,5	1,5	0,0	31,3	D
20	Chișcăreni	11,6	9,5	2,0	1,2	4,5	0,0	1,0	1,5	0,0	31,3	D
21	Ruseștii Noi	13	8,2	3,5	2,5	1,5	0,0	1,0	1,5	0,0	31,2	D
22	Pelinia	9,0	10,0	0,0	1,0	3,5	1,0	0,5	4,0	0,0	29,0	D-
23	Gura Galbenei	12,4	6,4	1,4	0,5	3,5	0,0	0,0	1,5	2,0	27,7	D-
24	Criuleni	13,7	8,0	0,0	0,0	4,0	0,0	0,5	0,0	1,0	27,2	D-
25	Taraclia	6,5	8,0	0,0	2,0	8,0	0,0	0,5	0,0	1,0	26,0	D-
26	Sângera	2,5	10,0	0,0	2,0	9,0	0,5	1,0	0,0	1,0	26,0	D-
27	Dondușeni	10,4	6,5	2,3	1,5	2,0	1,5	0,0	1,5	0,0	25,7	D-
28	Strășeni	8,1	6,5	1,5	1,0	3,5	2,5	1,5	0,0	1,0	25,6	D-
29	Comrat	7,5	9,0	1,0	0,0	6,0	0,0	0,0	0,5	1,0	25,0	D-
30	Glodeni	8,4	9,0	2,0	1,0	1,5	0,5	1,0	1,5	0,0	24,9	D-
31	Edineț	11,5	5,0	0,0	0,0	2,0	2,5	1,0	1,5	1,0	24,5	E+
32	Ocnita	7,2	4,5	1,0	3,5	2,5	2,0	1,0	0,0	2,0	23,7	E+
33	Sângerei	5,0	10,0	0,0	0,0	4,0	0,0	0,5	2,5	1,0	23,0	E+
34	Trușeni	8,5	6,0	2,0	0,0	4,0	0,5	0,0	0,0	0,0	21,0	E+
35	Varnița	2,0	8,0	0,0	1,0	5,0	1,5	1,5	0,5	1,0	20,5	E+
36	Ceadăr-Lunga	4,0	6,0	0,0	0,0	7,0	1,0	1,0	0,5	0,0	19,5	E
37	Cărpineni	5,9	7,0	1,8	0,3	1,5	0,5	0,0	1,5	1,0	19,5	E
38	Leova	2,0	6,0	2,5	1,0	4,0	0,5	1,0	0,5	1,0	18,5	E
39	Măgdăcești	2,0	8,0	0,0	0,0	4,0	0,0	1,0	3,5	0,0	18,5	E
40	Nisporeni	4,0	8,5	0,0	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	1,0	17,5	E
41	Rezina	8,7	6,3	0,0	0,5	1,5	0,5	0,0	0,0	0,0	17,5	E
42	Băcioi	10,0	6,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	17,0	E
43	Durlești	2,0	8,0	1,0	0,0	4,0	1,5	0,0	0,0	0,0	16,5	E
44	Corjeuți	5,3	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	1,0	14,3	E-
45	Cupcini	9,4	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	13,6	E-
46	Basarabeasca	4,5	5,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,5	2,5	0,0	13,5	E-
47	Copceac	2,0	6,0	2,5	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0	1,0	13,5	E-
48	Râșcani	7,0	4,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	13,0	E-
49	Sîpoteni	6,5	4,0	0,0	0,0	1,0	0,5	0,0	0,0	0,0	12,0	E-
50	Florești	1,5	6,0	0,0	0,0	4,0	0,5	0,0	0,0	0,0	12,0	E-
51	Codru	2,5	4,0	3,0	0,0	0,0	1,0	1,0	0,5	0,0	12,0	E-
52	Larga	2,5	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,5	1,0	12	E-
53	Vulcănești	1,0	7,0	0,0	0,0	2,5	0,0	0,5	0,0	0,0	11,0	E-
54	Hâncești	4,5	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	9,5	F
55	Briceni	2,5	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	8,0	F
56	Congaz	1,5	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	6,6	F
57	Talmază	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F
58	Peresečina	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F
59	Baurci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F
60	Otaci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	F

Inițiativa „Localități transparente, competitive și sustenabile financiar” este implementată de IDIS „Viitorul”, în parteneriat cu Institutul pentru Reforme Economice și Sociale din Slovacia (INEKO), cu susținerea financiară a Programului de Asistență Oficială pentru Dezvoltare al Republicii Slovace (SlovakAid) și Ambasada SUA în Republica Moldova. Proiectul are drept scop creșterea transparenței, responsabilității financiare și competitivitatea autorităților locale din Republica Moldova.

puțin îmbucurătoare. Astfel, doar șapte localități publică pe pagina web informațiile privind proiectele gestionate de administrația locală. Totodată, 49 de autorități publice locale nu fac publice anunțurile privind desfășurarea licitațiilor de vânzare/locățiune/arendă a bunurilor proprietate publică locală. Totuși, cele mai bune exemple privind transparența în administrarea proprietății publice sunt autoritățile publice locale din Bălți și Cricova.

„O administrare pe deplin transparentă la nivel local presupune ca autoritățile publice să garanteze accesul liber la informație și să asigure informarea corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public”, spune expertul Viorel Pârvan.

POTENȚIAL FINANCIAR INEFICIENT

La conferința din 29 iunie, intitulată „Transparența și responsabilizarea autorităților locale prin acțiuni anticorupție”, experta în finanțe publice, Angela Secieru, a comunicat rezultatele evaluării veniturilor publice locale din cele mai mari 50 de orașe și sate din R. Moldova, compilate într-un raport.

Potrivit ei, administrațiile publice locale din Republica Moldova dispun de puține surse de venituri în comparație cu multe alte guverne locale din întreaga lume. Bugetele unităților administrativ-teritoriale au un potențial financiar insuficient, iar economiile locale se confruntă cu incapacitatea de a genera venituri proprii în volumul necesar.

La eveniment au participat, de asemenea, experți de la Transparency International Slovacia care au împărtășit experiența acestui stat în domeniu.

Topul celor mai transparente localități din Republica Moldova poate fi găsit pe portalul de date deschise www.localtransparency.viitorul.org.

Ana-Maria Veveriță

Peter Golias, directorul INEKO:

„Multe autorități locale au găsit motivația de a deveni mai deschise”

„Sunt încântat să constat că nivelul transparenței a crescut în multe localități din R. Moldova, în comparație cu clasamentul din anul trecut. Multe autorități locale s-au inspirat și au găsit motivația de a

deveni mai deschise față de public și de a nu lăsa spațiu pentru corupție. Ca exemplu poate servi municipiul Bălți, pe care l-am vizitat și s-a ridicat considerabil în topul celor mai transparente localități”.

Igor Munteanu, directorul executiv IDIS „Viitorul”:

„Inițiativă și inspirație din partea autorităților locale”

„Republica Moldova se află într-o etapă în care Guvernul nu poate să rezolve toate problemele naționale, dacă nu există și inițiativa autorităților locale

și dacă, dincolo de legile adoptate de Parlament, nu există inspirație locală pentru sustenabilitatea dezvoltării locale pe plan regional”.

Peter Tomášek, diplomat pentru Dezvoltare și Cooperare din cadrul Ambasadei Republicii Slovace la Chișinău:

„Portaluri utile”

„Mă bucur că ne putem împărtăși experiența de succes pentru a contribui la creșterea transparenței la nivelul autorităților din R. Moldova. Iar INEKO, împreună cu partenerii săi, au creat

niște portaluri utile care au crescut evident interesul cetățenilor față de viața civică și dezvoltarea comunităților din care fac parte”.

EXEMPLU

Experiența slovacă, o lecție practică pentru autoritățile locale din R. Moldova

Preluând experiența slovacă, IDIS „Viitorul” a analizat gradul de transparență a 60 de autorități publice locale din Republica Moldova și a publicat, în luna iunie curent, Raportul „Transparența în guvernarea locală: între progres și involuție”. Acesta este al doilea clasament de transparență care poate fi găsit pe pagina web www.local-transparency.viitorul.org.

Experții IDIS „Viitorul”, cu suportul experților slovaci, și-au propus să se întâlnească cu reprezentanții autorităților publice locale monitorizate și incluse în clasamentul transparenței locale din R. Moldova. Astfel, Viorel Pârvan din partea IDIS „Viitorul”, împreună cu Peter Golias, directorul INEKO din Slovacia, Michal Pisko, expert Transparency International Slovacia, și Vladimir Pirosik, consilier orășenesc din Banská Bystrica, Slovacia, au discutat despre respectarea transparenței cu aleșii locali ai satului Costești, raionul Ialoveni, și ai orașului Ialoveni pe 29 iunie curent, iar la 30 iunie - cu reprezentanții autorităților din Cahul și Taraclia. Membrii delegației au putut să împărtășească cele mai bune practici în privința respectării transparenței și prevenirii acțiunilor de corupție la nivel local.

BOXA CU IDEI DE LA COSTEȘTI

La intrare în Primăria din satul Costești este plasată boxa cu idei, unde locu-

Inițiativa „Localități transparente, competitive și sustenabile financiar” este implementată de IDIS „Viitorul”, în parteneriat cu Institutul pentru Reforme Economice și Sociale din Slovacia (INEKO), cu susținerea financiară a Programului de Asistență Oficială pentru Dezvoltare al Republicii Slovace (SlovakAid) și Ambasada SUA în Republica Moldova. Proiectul are drept scop creșterea transparenței, responsabilității financiare și competitivitatea autorităților locale din Republica Moldova.

torii pot veni cu reclamații, sugestii și păreri. Amenajarea unui parc de distracții pentru copii, instalarea semafoarelor și a coșurilor de gunoi în localitate, reparația drumurilor, verificarea activității taximetriștilor, curățarea râului Botna, organizarea Zilei Voluntarilor, amenajarea intrării în sat sunt doar o parte dintre problemele și ideile de dezvoltare enunțate de locuitorii satului Costești, extrase din boxele de idei și realizate în localitate.

La fel, în Primărie este prezentată pe un panou imens activitatea consilierilor locali și frecvența lor la ședințele Consiliului sătesc. Experții din Slovacia consideră că acest panel ar trebui să fie afișat într-un loc mai vizibil pentru cetățeni, pentru ca aceștia să poată ține sub control activitatea consilierilor. Secretara primăriei Costești, Cristina

Rotari, și președinta AO „Alternativa”, Maria Bivol, le-au povestit vizitatorilor despre măsurile de transparență implementate de administrația locală din localitate. Totodată, reprezentanții administrației locale au relatat despre intențiile Primăriei Costești de a publica documentele de achiziții publice, inclusiv contractele de achiziții publice.

Actualmente, administrația locală din satul Costești implementează un proiect al Uniunii Europene privind transparența. Primăria a obținut un grant de 12 000 de euro pentru implementarea unor măsuri privind sporirea transparenței care prevede instalarea camerelor video în interiorul Primăriei și în exteriorul instituției, crearea unui nou site al localității, seminare de instruire a personalului pri-

Primăria Ialoveni a adăugat 3 fotografii noi.
12 ore · €

PROGRESUL PRIMĂRIEI IALOVENI: PRIMUL LOC PRIVIND PERFORMANȚA ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA TRANSPARENȚEI!

Orașul Ialoveni a urcat cu 17 poziții în top comparativ cu anul 2015 la capitolul asigurarea accesului la informații și îmbunătățirea transparenței decizionale!

De asemenea, orașul Ialoveni a fost calificat ca unul dintre cele mai bune exemple la capitolul transparența achizițiilor publice, consultarea bugetului local http://viitorul.org/.../library/Raport%20transparența_site.pdf, (dat... Vezi mai mult

Top trei APL care au urcat în clasament

LITATEA	CLASAMENT 2015	CLASAMENT 2016
oveni	23	6
ășeni	44	28
ngera	41	26

vind publicarea documentelor oficiale pe pagina web etc.

Potrivit clasamentului transparenței, satul Costești ocupă locul 15, urcând

patru poziții comparativ cu clasamentul anterior și acumulând un număr total de 36,7 puncte.

LA IALOVENI SE DECIDE TRANSPARENT

Următoarea destinație a experților fost Primăria orașului Ialoveni, care s-a clasat pe locul al șaselea în topul transparenței autorităților locale din R. Moldova în anul 2016. Mesajul afișat pe peretele Primăriei Ialoveni - „Aici se decide transparent” - se află imediat la intrare și a atras atenția slovacilor.

Administrația locală utilizează mai multe instrumente și surse de informare pentru a aduce la cunoștința cetățenilor informațiile de interes public: pagina web oficială, pagina de Facebook, buletinul informativ, panoul informativ, întâlnirile periodice ale primarului cu cetățenii etc.

Totodată, orașul Ialoveni este implicat într-un proiect-pilot împreună cu Primăria satului Budești, suburbie a capitalei, prin care se intenționează publicarea tuturor contractelor de achiziții publice pe web, începând cu anul 2018. Menționăm că autoritatea publică locală din Ialoveni a ocupat locul șase în Topul transparenței, urcând 17 poziții comparativ cu clasamentul din anul 2015 și a acumulat un număr total de 45,6 puncte.

Oaspeții au observat, de asemenea, și stațiile de călători din Ialoveni, pictate în stil tradițional. Picturile au fost realizate de un grup de studenți de la Universitatea Tehnică a Moldovei, dar și de voluntari, elevi de la Școala de Arte din orașul Ialoveni. Prin această activitate, orașul Ialoveni a reconfirmat faptul că locuitorii, în special tinerii, sunt o forță considerabilă pentru a depăși multe probleme din comunitate, drept pentru care aici a fost creat Consiliul Local al Tinerilor.

ANUNȚURILE DE ACHIZIȚII PUBLICE, PLASATE PE SITE, STIMULEAZĂ CONCURENȚA ȘI SCADE PREȚURILE

Despre diversitatea instrumentelor și surselor de informare le-a povestit experților din Slovacia și primarul de Cahul, Nicolae Dandiș. Edilul a adus mai multe exemple de inițiative cetățenești, inclusiv de bugetare participativă, care de multe ori, spre regret, nu sunt susținute de consilierii locali.

Experții slovaci au fost interesați și de problemele comunitare, iar Vladimir Pirošik și-a împărtășit experiența în calitate de consilier în orașul slovac Banská Bystrica. „Resurse financiare niciodată nu ajung, iar lucrurile niciodată nu se mai termină de rezolvat. Această problemă este prezentă și în orașul meu, însă transparența i-a determinat pe oameni să aibă mai multă încredere în autoritățile locale și, probabil cel mai important, tot transparența ne-a ajutat să economisim bani din bugetul local”, a spus Vladimir Pirošik.

Metoda folosită de administrația publică din acest oraș slovac este simplă - atunci când primăria are nevoie să facă achiziții publice, specialiștii plasează anunțul pe site și astfel apar mai mulți ofertanți, iar concurența îi face să scadă prețurile la diverse produse. În acest mod, primăria achiziționează produse la preț și calitate rezonabile. Primarului din Cahul, Nicolae Dandiș, îi rămâne provocarea să convingă consilierii că transparența aduce doar beneficii atât pentru locuitorii orașului, cât și pentru primărie.

Potrivit clasamentului de transparență, orașul Cahul se clasează pe cea de-a doua poziție, după ce a acumulat 55,6 puncte din totalul maxim de 100.

„GHIȘUL UNIC” DE LA TARACLIA

Ultima vizită din călătoria experților a fost realizată la Taraclia. Primarul

orașului, Serghei Filipov, a prezentat Centrul de informare și prestare a serviciilor populației, care activează în incinta Primăriei. Acest Centru, deschis cu suportul USAID, permite cetățenilor să obțină toate informațiile necesare într-un singur loc și funcționează pe principiul „ghișeului unic”.

Un subiect care i-a sensibilizat pe reprezentanții din orașul Taraclia a fost transparența achizițiilor publice. Prin urmare, funcționarii afirmă că nu pot fi publicate toate contractele din cauză că acestea conțin date personale ale companiei care prestează anumite servicii. Experții slovaci consideră că, în acest caz, datele cu caracter personal din contract trebuie ascunse, iar acest contract ce conține numele companiei, produsele sau serviciile prestate și suma care a fost cheltuită trebuie să fie vizibilă, astfel ca locuitorii din Taraclia să poată urmări pentru ce sunt cheltuiți banii publici.

Primăria orașului Taraclia ocupă locul 25 în Topul transparenței și a urcat cinci poziții comparativ cu clasamentul din anul 2016.

PRIMĂRIILE DIN R. MOLDOVA AU NEVOIE DE ASISTENȚĂ PENTRU MENȚINEREA PAGINILOR WEB

Experții Transparency International din Slovacia sunt de părere că primăriile din R. Moldova au nevoie de asistență cu privire la gestionarea și actualizarea paginilor web și, în special, de instruire specializată pentru persoanele responsabile de pagina oficială a autorităților locale.

Doar în acest mod primăriile din R. Moldova își vor ridica nivelul de transparență, iar încrederea cetățenilor în autoritățile publice locale va crește simțitor.

Mihaela Croitor și Viorel Pârvan, IDIS „Viitorul”

MONITORIZARE

Corupția de 1,5 miliarde de lei din contractele de achiziții publice

Cele mai transparente autorități locale la capitolul achiziții publice, potrivit Raportului de monitorizare a transparenței locale pentru anul 2016, elaborat de IDIS „Viitorul”, sunt municipiul Bălți cu 9 puncte (75%), orașul Fălești – cu 8 puncte (67%) și orașul Călărași cu 6,3 puncte (52%) din 12 maximum posibile. Totodată, mai mult de jumătate dintre cele 60 de administrații monitorizate nu asigură în niciun mod transparența achizițiilor, acumulând zero puncte.

Aspectele care au fost evaluate se referă la publicarea anunțurilor de intenție, documentației de atribuire, anunțurilor de participare, anunțurilor de atribuire/rezultatele procedurii de achiziție, dar și a rapoartelor de monitorizare a executării contractelor de achiziție.

TRANSPARENȚA IMPLEMENTĂRII CONTRACTELOR DE ACHIZIȚII, CRITICĂ

Dacă la etapa de inițiere a procedurilor de achiziție rezultatele evaluării arată o oarecare transparență, atunci la etapa de planificare și cea de implementare a contractelor situația este mult

mai critică. Aici trebuie de menționat că transparența nu este un scop în sine, ci mai degrabă un instrument care poate contribui semnificativ la utilizarea eficientă a bugetelor publice, prin economiile care se fac drept urmare a creșterii competiției, dar și la prevenirea ilegalităților și fraudelor.

Analizele econometrice realizate în cadrul unor studii de impact la nivel european au demonstrat faptul că și o creștere mică, dar stabilă a nivelului de transparență în achizițiile publice duce la economii tangibile. Astfel, publicarea unui anunț de participare produce economii de 1,2%, în comparație cu situațiile în care nu s-au publicat anunțuri de participare sau alte informații în legătură cu un contract ce urmează să fie atribuit. În cele din urmă, crește calitatea serviciilor publice, se creează condiții pentru dezvoltarea sustenabilă a comunităților, pentru creșterea salariilor în sectorul public, pentru atragerea investițiilor și crearea locurilor noi de muncă.

DOAR A TREIA PARTE DIN PRIMĂRII RESPECTĂ LEGISLAȚIA

Regulamentul cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 667 din 27 mai 2016, prevede o serie de responsabilități ale grupului de lucru, printre care și cea de asigurare a monitorizării executării contractelor de achiziție și elaborarea, în acest sens, a unor rapoarte trimestriale, semestriale și anuale, care trebuie plasate obligatoriu pe pagina web a autorității publice.

Rapoartele respective trebuie să conțină în mod obligatoriu informații cu privire la etapa de executare a obligațiilor contractuale, cauzele neexecutării, reclamațiile înaintate și sancțiunile aplicate, mențiuni cu privire la calitatea executării contractului, dar și alte informații relevante la discreția autorității contractante.

Rezultatele monitorizării IDIS „Viitorul” arată că 23 dintre APL-uri sau 38,3% au adus la cunoștința publicului anunțurile de partici-

pare fie prin intermediul panoului informativ, fie al paginii web instituționale. Pe de altă parte, doar cinci autorități publice locale dintre cele 60 monitorizate au publicat anunțurile de intenție pe pagina web, doar șase primării au comunicat despre rezultatele achizițiilor și doar două primării au elaborat și publicat pe pagina web rapoarte de monitorizare a executării contractelor de achiziție.

CAHULUL ȘI BĂLȚIUL PUBLICĂ RAPOARTELE SOLICITATE

Primăria orașului Cahul a publicat două rapoarte de monitorizare a executării contractelor, unul pentru semestrul II al anului 2016, iar altul - pentru primul trimestru al anului curent.

Pe pagina Primăriei mun. Bălți sunt publicate cinci rapoarte pentru primul trimestru și cinci rapoarte pentru primul semestru al anului curent. Rapoartele respective ne furnizează informații cu ajutorul cărora oricine poate analiza și aprecia dacă resursele alocate pentru achiziția respectivă au fost utilizate eficient, dacă și condițiile contractuale au fost respectate și dacă bunurile au fost livrate în termenele stabilite.

De asemenea, se indică garanția bunurilor/serviciilor/lucrărilor, diferența dintre cantitatea contractată și cea efectiv livrată, diferența dintre suma contractului și cea valorificată în momentul elaborării raportului, precum și acțiunile autorității în caz de necorespun dere a calității, cantității livrate, nerespectare a termenelor, graficului livrărilor (pretenții, aplicarea penalităților, includerea în lista de interdicție a operatorilor economici). Altfel spus, nici mai mult, nici mai puțin de 3% dintre autoritățile locale monitorizate s-au conformat

prevederilor legale în acest sens. Or, etapa de executare a contractelor de achiziție este cea mai vulnerabilă la corupție și fraude, deoarece anume în această perioadă au loc livrările de bunuri și servicii, executarea lucrărilor, modificări ale contractului, întocmirea actelor de primire-predare și efectuarea plăților.

25% DIN BUGETUL UNEI ACHIZIȚII REPREZINTĂ COSTURILE CORUPȚIEI

Având acces la informațiile respective, orice cetățean poate să se implice mai activ în monitorizarea banului public și responsabilizarea autorităților prin a verifica, spre exemplu, dacă alimentele procurate la grădinița în care învață copilul său sunt livrate în cantitatea și calitatea corespunzătoare sau dacă acea companie contractată pentru construirea unei porțiuni de drum în oraș și-a respectat angajamentele asumate prin contract.

Deși a trecut mai bine de un an de la intrarea în vigoare a Regulamentului care prevede monitorizarea executării contractelor de către autoritățile contractante, multe dintre acestea nici nu cunosc despre această responsabilitate, ba chiar confundă rapoartele de monitorizare a executării contractelor cu dările de seamă privind procedura de achiziție publică.

Luând în considerare statisticile internaționale potrivit cărora costurile corupției se ridică la 20-25% din bugetul unei achiziții, putem estima că în Republica Moldova, unde valoarea achizițiilor a fost în anul 2016 de circa 7,5 miliarde lei, noi toți am „achitat” din bugetele publice pentru corupție circa 1,5 miliarde de lei.

Diana Ranga-Enachi,
economistă la IDIS „Viitorul”

Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit, potrivit Constituției. În cadrul Raportului de monitorizare a transparenței guvernării locale, elaborat de IDIS „Viitorul”, a fost luat în calcul inclusiv modul de respectare a legislației privind accesul la informație de către administrațiile publice locale din R. Moldova.

Potrivit Legii nr.982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, persoanele fizice și juridice au dreptul de a solicita, în baza unei cereri scrise, orice informații, cu excepțiile stabilite de legislație, aflate în posesia autorităților publice locale. Cererile respective vor fi examinate și satisfăcute de funcționarii publici responsabili de furnizarea informațiilor.

Informațiile și documentele solicitate vor fi puse la dispoziția solicitantului nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informație. Acest termen poate fi prelungit cu cinci zile lucrătoare de către conducătorul instituției publice dacă: a) cererea se referă la un volum foarte mare de informații care necesită selecția lor; b) sunt necesare consultații suplimentare pentru a satisface cererea.

CERERI EXPEDIAȚE AUTORITĂȚILOR LOCALE

IDIS „Viitorul” a distribuit localităților monitorizate 60 de chestionare, cu solicitarea mai multor informații publice. Aceste chestionare pot fi considerate drept cereri scrise și se supun prevederilor Legii privind accesul la informație. Notăm că 32 de localități au răspuns la chestionar (53,3%), iar 28 de localități nu au făcut-o (46,7%).

Totodată, la inițiativa IDIS „Viitorul”, o persoană fizică terță a înaintat 60 de cereri către administrațiile publice locale, prin care a solicitat o anumită informație publică - numărul contractelor de achiziții publice în anul 2016. Drept rezultat, 22 de localități (36,7%) nu au răspuns la cererea petiționarului, 38 de localități (63,3%) au răspuns la cerere, dintre care 31 de autorități locale au pus la dispoziție informația solicitată, iar șapte autorități nu au satisfăcut solicitarea petiționarului.

În cazul refuzului din partea administrațiilor locale se invocau motive precum „date cu caracter personal”, „cererea petiționarului nu corespunde cerințelor legislației privind petiționarea/accesul la informație”, „informația solicitată poate fi găsită în Registrul de stat al achizițiilor publice”.

PRIMĂRIILE DE LA NORD, CELE MAI EXEMPLARE

Administrațiile locale au fost punctate în funcție de răspunsul la aceste două solicitări și anume: a) dacă autoritatea locală a completat chestionarul IDIS „Viitorul” și a răspuns la cererea privind accesul la informație, era notată cu opt puncte; b) dacă autoritatea publică locală răspundea doar la chestionar sau doar la cererea privind accesul la informație, era notată cu patru puncte; c) dacă autoritatea locală nu răspundea la nicio solicitare, obținea 0 puncte.

În acest sens, notăm că 22 de localități (36,7%) au respectat în totalitate cerințele Legii privind accesul la informație, 17 localități au respectat parțial aceste cerințe (28,3%), iar 21 dintre administrațiile locale nu au furnizat informațiile publice solicitate (35%).

Potrivit raportului „Transparența în guvernarea locală: între progres și involuție”, la criteriul „Acces la informație” în care au fost evaluați opt indicatori, inclusiv respectarea Legii privind accesul la informație, cele mai bune exemple sunt autoritățile publice locale din Bălți - 15,5 puncte, dar și cele din Soroca, Fălești și Orhei, care au acumulat la acest criteriu câte 14,5 puncte fiecare din 16 maximum posibile.

Viorel Pârvan,
expert juridic, IDIS „Viitorul”

ACCES LA INFORMAȚIE

Legea privind Accesul la Informație a RM

Semnată la 11 mai 2000

Avem dreptul să cerem de la instituțiile publice documentele care ne interesează

STUDIU

Banii destinați proiectelor regionale din R. Moldova, cheltuiți pe probleme locale

R. Moldova trebuie să-și regândească politica de dezvoltare regională, fiindcă Fondul Național de Dezvoltare Regională (FNDR) și-a demonstrat ineficiența. Autoritățile anunță că au elaborat deja un nou proiect de lege în domeniu. La 11 ani de la instituirea, în R. Moldova, a FNDR și la peste șase ani de funcționare, de facto, a acestuia, alocațiile de milioane din bugetul de stat nu au dat rezultatele scontate. Deși agențiile de dezvoltare regională din R. Moldova raportează zeci de proiecte fie finalizate, fie în curs de realizare, jumătate dintre acestea sunt proiecte locale, cum ar fi construcția unui pod sau a unui drum într-o localitate sau alta, care nu au adus vreun impact dezvoltării regionale din R. Moldova. Constatările aparțin experților de la Centrul Analitic „Expert-Grup” care au analizat modul de utilizare a FNDR, impactul și eficiența investițiilor din acest Fond, care depășesc o sută de milioane de lei anual, asupra dezvoltării regionale.

PROIECTELE FINANȚATE DE FNDR NU GENEREAZĂ OPORTUNITĂȚI ECONOMICE

Potrivit lui Iurie Morcotâlo, unul dintre autorii studiului, proiectele finanțate din FNDR se referă mai mult la probleme de infrastructură și nu gene-

Construcția stației de epurare de la Telenești

rează oportunități economice pentru populație, așa cum ar fi trebuit, o populație tot mai pornită să plece din R. Moldova.

Mai mult, deși au câștigat și au implementat proiecte cu sprijinul FNDR, impactul asupra veniturilor proprii ale localităților beneficiare este unul desțut de scăzut, chiar dacă, în unele cazuri, au trecut deja trei-patru ani de la realizarea acestora.

„Am evaluat impactul printr-o metodă statistică, luând în calcul veniturile și cheltuielile localităților, pe de o parte ale celor beneficiare de fonduri FNDR și pe de alta – ale celor care nu au beneficiat de bani din acest fond. Am constatat că veniturile proprii ale localităților beneficiare nu au sporit. Nu există o diferență foarte mare între veniturile proprii ale celor care au beneficiat și ale celor care nu au avut

Drept exemple de proiecte de dezvoltare regională reușite, oficialul de la minister enumeră Casa de ambalare din satul Costești, raionul Ialoveni, incubatoarele de afaceri din R. Moldova, parcurile industriale, Centrul de transfer tehnologic inițiat cu Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți etc. Oficialul de la minister mai adaugă faptul că autoritățile din R. Moldova vor schimba paradigma de dezvoltare regională care se va baza pe fortificarea potențialului intern al unei regiuni sau alteia, în conformitate cu recomandările internaționale.

LEGISLAȚIE CU FORMULĂRI VAGI

Printre constatările autorilor studiului Centrului „Expert-Grup” se mai numără și faptul că legislația din R. Moldova cu referire la FNDR conține formulări vagi și de aceea în procesul de selecție a proiectelor sunt acceptate și unele locale.

„În Legea privind dezvoltarea regională, în manualul operațional și Regulamentul privind activitatea FNDR scrie că banii trebuie să meargă către zonele defavorizate economic din R. Moldova. Dar nu este clarificat ce înseamnă proiect regional și zonă defavorizată. Sunt noțiuni juridice care se regăsesc în legislație, dar care nu sunt explicate. Astfel, orice proiect poate profita de această formulare vagă. Dacă se cer, într-un proiect regional, câțiva parteneri - beneficiari ai fondului, autoritățile locale își iau încă două-trei sate partenere și astfel îi dau o anvergură regională. Deși au fost și proiecte cu beneficiari dintr-o singură localitate”, remarcă Morcotâlo.

POLITICA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ TREBUIE SĂ PUNĂ ACCENT PE ACCELERAREA ECONOMICĂ

Potrivit expertului, administrațiile publice locale din R. Moldova nu au capacități să genereze proiecte cu

fonduri, chiar dacă au trecut trei-patru ani de la implementarea proiectelor”, a declarat Iurie Morcotâlo pentru Buletinul „Bugete fără secrete”.

DURABILITATEA PROIECTELOR DE DEZVOLTARE REGIONALĂ, PROBLEMATICĂ

Deși au existat și proiecte de anvergură regională, experții au constatat și aici anumite probleme. De exemplu, dacă printre obiectivele unor proiecte cum ar fi cel privind managementul deșeurilor solide sau de construire a unor apeducte se numără și faptul că, la final, vor fi semnate cinci mii de contracte cu beneficiarii, în raportul narativ al proiectului încheiat scrie că au fost semnate doar două mii de contracte.

Pe de altă parte, Dorin Andros, secretar de stat la Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) susține că perioada analizată de „Expert-Grup” este cea din anii 2010 – 2015, adică exact „prima experiență” de acest gen în R. Moldova.

Atunci când s-a făcut primul apel de proiecte, autoritățile au fost nevoite

să accepte și proiecte locale, „care se prăfuiau pe undeva”, dar acest lucru nu mai este valabil și astăzi, spune Andros. Potrivit secretarului de stat, astăzi există criterii clare după care este selectat un proiect de dezvoltare regională, elaborate în colaborare cu experți internaționali, iar domeniile la care trebuie să se refere acestea țin de aprovizionarea cu apă a unei regiuni, reabilitarea drumurilor locale, managementul deșeurilor solide și eficiența energetică a clădirilor publice. Mai nou, partenerii de dezvoltare recomandă renunțarea la proiecte de infrastructură, întreținerea ulterioară a cărora necesită mulți bani, cum ar fi, de exemplu, reabilitarea drumurilor.

MDRC ANUNȚĂ PROIECTE DE SUCCES ÎN DOMENIUL DEZVOLTĂRII REGIONALE

Andros recunoaște că sunt unele probleme la capitolul durabilității proiectelor implementate, dar afirmă că agențiile de dezvoltare regionale le monitorizează timp de trei ani după realizarea acestora și evaluează impactul lor.

adevărat regionale, chiar și din cauza faptului că au surse financiare limitate pentru a elabora un proiect calitativ. Drept pentru care, cei de la „Expert-Grup” propun ca aceste atribuții să fie preluate de agențiile de dezvoltare regională care ar putea inclusiv să gestioneze proiectele și chiar să le promoveze, făcând uz de lobby-ul politic.

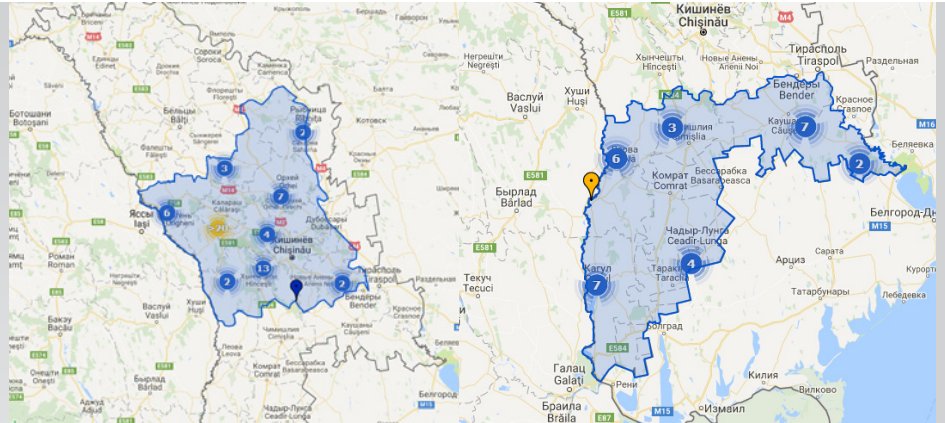
În opinia experților, autoritățile din R. Moldova trebuie să regândească politica de dezvoltare regională, cu accent pe dezvoltarea economică a regiunilor, iar beneficiarii ai proiectelor respective să fie cel puțin o treime dintre locuitorii unei regiuni geografice – nord, centru, UTA Găgăuzia sau sud.

„Dacă vrem să avem un fond care să promoveze dezvoltarea regională, nu pe cea locală, trebuie să revedem conceptul de proiect regional și modalitatea de distribuire a banilor. Trebuie să fie clar pentru ce se planifică și pentru ce se acordă banii din FNDR – dăm bani la cei mai săraci sau totuși ne concentrăm pe proiecte care dezvoltă competitivitatea localităților în comparație cu altele”, încheie Iurie Morcotălo.

MINISTERUL A ELABORAT O NOUĂ STRATEGIE

Dorin Andros de la MCDR susține, însă, că recomandările celor de la „Expert-Grup” nu sunt noi pentru autorități care au elaborat deja o nouă strategie privind dezvoltarea regională din R. Moldova, iar prima etapă de implementare a acesteia ar urma să se încheie la finele anului 2018. Documentul ia în calcul recomandările partenerilor occidentali potrivit cărora politica de dezvoltare regională trebuie să se focalizeze pe dezvoltarea turismului și a infrastructurii de afaceri.

Mai mult, MDRC a elaborat deja și un proiect de lege nou în domeniu, dar

Drumul de ocolire a orașului Hâncești

care nu poate fi deocamdată promovat, până nu va fi realizată o nouă reformă administrativ-teritorială și vor fi trasate noile regiuni ale R. Moldova. O idee discutată acum la minister este și alocarea banilor din FNDR pentru plata cotei administrațiilor publice locale ce implementează proiecte transfrontaliere.

„Pe moment, avem trei proiecte transfrontaliere în implementare, iar cota autorităților publice locale este 7%, 10% sau chiar mai mult. În proiecte de milioane de euro, asta înseamnă foarte mulți bani și APL-urile nu-și

pot permite să achite așa sume. Drept urmare, noi pierdem în fața românilor și a ucrainenilor și ne alegem doar cu instruiți, de care avem nevoie, dar așa nu atragem și investiții. Vrem să instituim un mecanism ca să putem achita din FNDR o parte din această cotă a APL. Calculele noastre arată că anual am putea alocă 30 de milioane de lei în acest scop, iar în R. Moldova vor veni cel puțin 400 de milioane de lei în calitate de investiții”, susține Dorin Andros.

Raisa Lozinschi

MASS-MEDIA

Mold-street: Cel mai bogat oraș din R. Moldova a ajuns la mila Guvernului și a creditorilor

Inițiativa „Localități transparente, competitive și sustenabile financiar” este implementată de IDIS „Viitorul”, în parteneriat cu Institutul pentru Reforme Economice și Sociale din Slovacia (INEKO), cu susținerea financiară a Programului de Asistență Oficială pentru Dezvoltare al Republicii Slovace (SlovakAid) și Ambasada SUA în Republica Moldova. Proiectul are drept scop creșterea transparenței, responsabilității financiare și competitivitatea autorităților locale din Republica Moldova.

Chișinăul, care este capitala R. Moldova și unde este concentrată mai mult de 50% din activitatea economică a țării, reușește să adune venituri proprii ce acoperă doar 11 – 12% din bugetul anual. Potrivit Raportului privind executarea bugetului anual al municipiului Chișinău, în 2016 capitala a acumulat venituri de 3,145 de miliarde de lei, cu peste 70 de milioane de lei peste planul aprobat și cu 37,4 milioane de lei mai mult decât prevedea bugetul precizat.

DOAR 11% DINTRE VENITURILE CHIȘINĂULUI SUNT PROPRII

Din raport rezultă că, față de anul 2015, creșterea este de 415 milioane de lei. Un rezultat destul de bun pentru administrația Chișinăului. Asta la prima vedere, or din raport rezultă că doar 357 de milioane de lei, adică aproximativ 11%, sunt venituri proprii. Peste 1,57 de miliarde de lei din banii acumulați la bugetul municipal, adică 50%, sunt transferuri de la bugetul central. În plus, ale peste 1,13 miliarde de lei sau circa 36% sunt „defalcări de la veniturile generale de stat”. Situația creată reflectă dependența financiară de Guvern în care se află administrațiile publice locale, inclusiv cea a celui mai bogat și important oraș din țară.

Adică, autoritățile centrale adună veniturile centralizat, după care le redistribuie administrațiilor locale pe baza principiului ce vizează numărul de populație și suprafață. Cel puțin, așa prevede legislația. Profesorul universitar Angela Secieru constată într-un raport de evaluare a calității finanțelor publice locale ale celor 50 de APL și „o pronunțată favorizare financiară a APL după criteriul politic”. Totodată, Angela Secieru susține că, în anii 2014 – 2015, dezechilibrul financiar interguverna-

Execuția bugetului municipal Chișinău conform structurii părții de venituri pe anul 2016 se caracterizează prin următorii indicatori:

Specificația	Executat (realizări) pe anul 2015	Planul precizat pe anul 2016		Executat (realizări) pe anul 2016		Depășiri (+) Nerealizări (-)	Nivelul execuției (%)
		Suma (mii lei)	Pondere (%)	Suma (mii lei)	Pondere (%)		
Venituri globale, din care:	2730196,8	3107608,2	100,0	3145056,4	100,0	+37448,2	101,2
Încasările de la impozite și taxe, inclusiv	1338677,4	1417850,8	45,6	1489030,8	47,3	+71180,0	105,0
Încasări directe și integrale, venituri proprii	364444,7	375850,8	12,1	356911,6	12,1	-18939,2	95,0
defalcări de la veniturile generale de stat	974232,7	1042000,0	33,6	1132119,2	35,4	+90119,2	108,6
transferuri	1300225,6	1596936,9	51,4	1570190,8	49,7	-26746,1	98,3
Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	60228,3	62493,7	2,0	59502,0	2,0	-2991,7	95,2
Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public	15156,8	16347,0	0,5	15355,5	0,5	-991,5	93,9

Serviciul datoriei	Tr. I anul 2016	Tr. II anul 2016	Tr. III anul 2016	Tr. IV anul 2016	Total pe anul 2016
Împrumuturi pe termen lung:					
Dobândă și comisioane achitate la împrumuturi pe termen lung	4785,03	7373,85	5018,84	6931,90	24109,62
Suma de principal achitată la împrumuturi pe termen lung	5452,83	21111,82	8809,93	18942,63	54317,21
Total	10237,86	28485,67	13828,77	25874,53	78426,83
Împrumuturi pe termen scurt:					
Dobândă și comisioane achitate la împrumuturi pe termen scurt	13275,60	9529,23	4266,67	693,33	27764,83
Suma de principal achitată la împrumuturi pe termen scurt	203000,0	125000,0	60000,0	40000,0	428000,0
Total	216275,60	134529,23	64266,67	40693,33	455764,83

mental s-a accentuat, „înregistrând cea mai mare mărime în ultimii 15 ani, evoluție reflectată în creșterea ponderii transferurilor în finanțarea serviciilor publice locale”.

CHIȘINĂUL A ÎMPRUMUTAT 428 DE MILIOANE DE LEI PENTRU A PLĂTI SALARIILE

În condițiile în care autoritățile cen-

trale au strâns cureaua și, în anii 2014 – 2015, nu transferat bani la timp în bugetele locale, unele dintre acestea au apelat și la credite de la băncile locale.

Astfel, doar în anii 2015 – 2016, Primăria Municipiului Chișinău a contractat credite de 428 de milioane de lei, de scurtă durată, pentru a plăti salariile bugetarilor.